

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-8>

УДК 330.3; 330.5

ЧАСТКА ЗАОЩАДЖЕНЬ І ІНВЕСТИЦІЙ ДОМОГОСПОДАРСТВ У ЄС: ДИНАМІКА ТА ВИКЛИКИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

HOUSEHOLD SAVINGS AND INVESTMENT SHARES IN THE EU: DYNAMICS AND CHALLENGES OF UNCERTAINTY

Ролько Руслан Володимирович

аспірант,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-7069-575X>**Rolko Ruslan**

Ivan Franko National University of Lviv

У статті проаналізовано динаміку частки заощаджень та інвестицій домогосподарств у країнах ЄС та Єврозони за період 2018–2024 рр. в умовах підвищеної невизначеності. Виявлено чітку обернену залежність між цими показниками, що особливо загострюється в періоди криз, спричинених пандемією COVID-19, енергетичною кризою та геополітичними ризиками. Встановлено, що домогосподарства демонструють обачливу фінансову поведінку, схилившись до «втечі у ліквідність» шляхом збільшення заощаджень та скорочення інвестицій. Для кількісної оцінки цих настроїв запропоновано та розраховано Індекс обережності домогосподарств (ІОД). Аналіз структури активів підтвердив зростання частки банківських депозитів за рахунок довгострокових інвестиційних інструментів. На основі виявлених тенденцій сформовано короткостроковий прогноз ключових показників.

Ключові слова: заощадження домогосподарств, інвестиції домогосподарств, норма заощаджень, фінансова поведінка, економічна невизначеність, Індекс обережності домогосподарств, Євростат.

This article provides a comprehensive analysis of the dynamics and structure of household savings and investment shares in the European Union and the Eurozone from 2018 to 2024, focusing on household financial behavior under conditions of heightened uncertainty. The research objective is to identify key trends, assess the impact of major crises, and quantify the level of household caution. The study is based on quarterly data from Eurostat and employs methods of statistical analysis, comparison, and synthesis. The analysis reveals a strong inverse relationship between the household savings rate and the investment rate, a dynamic that intensifies significantly during periods of crisis. The study distinguishes between two phases of rising savings: the "forced savings" during the COVID-19 lockdowns, driven by consumption restrictions, and the "precautionary savings" from 2022 onwards, motivated by the energy crisis, high inflation, and geopolitical risks associated with the full-scale Russia-Ukraine war. This shift reflects a rational "flight to liquidity" as households prioritize financial security over long-term returns. To quantitatively measure this sentiment, the article introduces and calculates the Household Caution Index (HCI), defined as the ratio of the savings rate to the sum of the savings and investment rates. As of Q4 2024, the HCI for the EU stood at 0.62, indicating a high degree of risk aversion and a prevailing preference for liquidity. This finding is further substantiated by an analysis of the structure of household financial assets, which shows a marked increase in the share of highly liquid assets, primarily bank deposits (exceeding 41% of total financial assets by the end of 2022), at the expense of long-term investment vehicles such as pension funds and life insurance products. The study also highlights significant heterogeneity in asset structures among EU member states. Based on the identified persistent trends, a short-term forecast for the end of 2025 is presented, projecting a continued increase in the savings rate and a decline in the investment rate. The findings underscore the challenge that heightened uncertainty poses to the efficient transformation of household savings into productive investment, with significant implications for long-term economic growth.

Keywords: household savings, household investment, savings rate, financial behavior, economic uncertainty, Household Caution Index, Eurostat.

Постановки проблеми. Прагнення домогосподарств до заощаджень та інвестицій є фундаментальною основою як для забезпечення індивідуального фінансового добробуту, так і для стабільного макроекономічного розвитку. Частка заощаджень у доходах є індикатором фінансової безпеки населення, тоді як частка інвестицій відображає рівень довіри до економіки та впевненості у її майбутньому зростанні. Однак останні роки характеризуються безпрецедентною турбулентністю, спричиненою низкою шоківих подій глобального масштабу, зокрема пандемією COVID-19, енергетичною кризою та повномасштабним етапом російсько-української війни.

Ці кризові явища спричинили суттєві та подекуди парадоксальні зміни у фінансовій поведінці домогосподарств у країнах ЄС. Спостерігається виражена тенденція до зростання норми заощаджень, що відображає підвищену невизначеність щодо майбутнього та посилення обережної поведінки населення. Водночас це зростання не трансформується у продуктивний капітал, оскільки супроводжується зниженням інвестиційної активності домогосподарств. В результаті заощадження втрачають свій інвестиційний потенціал, накопичуючись переважно у найбільш ліквідних формах, як-от банківські депозити, замість того, щоб перетікати в економіку через ринки капіталу. Така ситуація створює виклик для довгострокового економічного зростання, оскільки послаблюється ключовий механізм перетворення фінансових ресурсів населення на інвестиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми заощаджувальності та інвестиційної поведінки домогосподарств досліджувались такими науковцями, як Колобердянко І. та Золотова Х. [5] – основна увага приділяється дослідженню обсягу та динаміки сукупних заощаджень і обґрунтуванню їх ролі у моделі сукупного грошового обороту. Водночас Маршук Л. і Поліщук К. [6] зосереджуються на трактуванні термінології «заощадження» та «інвестиції» у різних економістів, розглядають вплив пандемії на доходи та споживання населення, а також окремі поведінкові аспекти фінансових рішень в умовах нестабільності макроекономічного середовища.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Залишаються невисвітленими аспекти, що стосуються динаміки саме частки заощаджень та інвестицій, їх кореляції один з одним, а також оцінка рівня обережності домогосподарств у фінансовій

поведінці на визначених проміжках часу під дією кризових явищ. Водночас, відсутні дослідження динаміки цих показників у країнах Європи та Євросоюзу загалом, що позбавляє бази порівняння з українськими показниками.

Формулювання цілей статті. Метою статті є здійснення комплексного аналізу динаміки заощаджень та інвестицій домогосподарств у країнах ЄС для виявлення закономірностей їхньої фінансової поведінки в умовах невизначеності. Дослідження ґрунтується на застосуванні методів універсальних наукових методів: аналізу, порівняння та синтезу. Як джерела інформації використано офіційні дані статистичної служби Європейської комісії (Євростат), а також наукові публікації з даної проблематики. Відібрані джерела забезпечили формування надійної основи дослідження, охоплюючи широкий спектр питань, серед яких – оцінка впливу кризових явищ на фінансові рішення населення та розробка індексу для кількісного виміру рівня обережності домогосподарств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Прагнення домогосподарств до заощаджень є безпосередньо виявом інтересу мати впевненість у «завтрашньому дні», сформувати фінансову «подушку» на випадок непередбачуваних обставин, перетворити невитрачені кошти на інвестиції з метою відновлення реальної вартості коштів (хеджування від інфляції) або навіть для отримання пасивного прибутку та формування власного капіталу.

Кожна економічна школа надавала власні визначення понять «заощадження» та «інвестиції», акцентуючи увагу на різних їх аспектах в залежності від акцентів філософії кожної із шкіл. Так, у межах меркантилістської доктрини заощадження розглядалися переважно як результат ощадливості та нагромадження коштів – насамперед у вигляді дорогоцінних металів, таких як золото та срібло, – з метою зміцнення економічної могутності держави. Адам Сміт підходив до цього поняття з точки зору класичної політичної економії, вважаючи заощадження джерелом інвестиційного попиту, який, у свою чергу, стимулює економічну динаміку через механізми ринку. Томас Мальтус і Джон Стюарт Мілль акцентували увагу на мікроекономічному рівні – заощадження, на їхню думку, формуються внаслідок зростання доходів індивіда за умови утримання від споживання, тобто як усвідомлений вибір економічного суб'єкта. Значний внесок у розуміння природи заощаджень зробив Джон

Мейнард Кейнс, який у межах кейнсіанської теорії наголосив на макроекономічних наслідках нагромадження заощаджень та сформулював відомий «парадокс ощадливості»; у його трактуванні заощадження – це частина доходу, яка не витрачається на споживання в поточному періоді. Водночас у межах сучасної поведінкової економіки, Джордж Катон запропонував більш деталізовану класифікацію, розділяючи заощадження на три категорії: контрактні (обов'язкові внески, наприклад у пенсійні фонди), дискреційні (добровільні відрахування з доходу) та залишкові (невитрачена частина доходу, що залишається після споживання та інших витрат) [5, с. 212–213].

Водночас, враховуючи подальший розгляд даних з офіційного сайту статистичної служби Європейської комісії (European Statistical Office, далі – Евростат), варто розуміти під заощадженнями наступне визначення зі словника даної служби: заощадження домогосподарств (household saving) – це загальний обсяг коштів, який сектор домогосподарств зберігає в межах системи національних рахунків; розраховуються як різниця між наявним доходом і споживчими витратами населення, з урахуванням чистого коригування на зміну пенсійних зобов'язань перед домогосподарствами. Водночас, наявний дохід – формується переважно за рахунок трудових доходів, прибутків від діяльності суб'єктів господарювання, процентних і дивідендних надходжень, а також соціальних виплат з відрахуванням податків на доходи, сплачених відсотків та внесків до системи соціального страхування [4].

З формули розрахунку рівня інвестицій домогосподарств, що використовується Евростатом, поняття валових інвестицій (gross investment) прирівнюється до валового нагромадження основного капіталу (gross fixed capital formation) – охоплює придбання (за вирахуванням вибуття) основних засобів резидентами-продуцентами протягом певного періоду, до цього показника також включаються деякі прирости вартості невироблених активів, що реалізуються господарюючими суб'єктами або інституційними одиницями [4].

Варто також розглянути визначення відносних показників – частки заощаджень та частки інвестицій домогосподарств. Відповідно до словника Евростату, рівень (частка) заощаджень домогосподарств – відношення валових заощаджень до валового наявного доходу домогосподарств, скоригованого на зміну пенсійних зобов'язань. Валові заощадження у цьому контексті – це частина валового

наявного доходу, яка не була використана на кінцеве споживання. Таким чином, рівень заощаджень зростає тоді, коли темп зростання наявного доходу перевищує темп зростання споживчих витрат. У статистичній практиці рівень заощаджень може розраховуватись як у валовому, так і в чистому вираженні. У разі чистого розрахунку з валових заощаджень віднімається споживання основного капіталу (амортизація), що дозволяє точніше оцінити приріст чистих фінансових ресурсів у секторі домогосподарств [4].

Водночас, рівень (частка) інвестицій домогосподарств – співвідношення валового нагромадження основного капіталу (що зокрема переважно включає придбання та поліпшення житлових будівель) до валового наявного доходу домогосподарств, скоригованого на зміну пенсійних зобов'язань. Інвестиції домогосподарств у цьому контексті охоплюють капітальні витрати, спрямовані на придбання житла або проведення капітального ремонту. Споживчі товари тривалого використання, зокрема легкові автомобілі, не включаються до складу інвестицій, оскільки класифікуються як споживчі витрати, а не капіталовкладення [4].

Аналіз саме частки заощаджень у доходах домогосподарств дозволить оцінити ступінь фінансової безпеки населення, а частка інвестицій покаже рівень довіри до економіки та певність у її зростанні порівняно з попереднім періодом.

На рис. 1 відображено фактичну частку заощаджень, а на рис. 2 сезонно скориговану частку заощаджень. Саме другий показник дозволить чітко оцінити вплив кризових явищ (COVID-19, повномасштабний етап російсько-української війни) на рівень заощаджень домогосподарств в ЄС та країнах Єврозони.

Коротко про сезонність рівня заощаджень – з рис. 1 бачимо, що показник зростає переважно у другому і четвертому кварталах, а спадає навпаки – у першому і третьому кварталах. Такі сезонні коливання характерні практично для кожного року. Загалом зростання пояснюється сезонністю доходів: у 2-му кварталі надходить виплата податкових повернень у більшості країн ЄС, активізується сезонний бізнес (туризм, будівництво), відсутність масових і тривалих святкових періодів; у 4-му кварталі працівникам виплачують річні бонуси, премії, виплати, також зростає зарплатна база через індексації. Спад рівня заощаджень пояснюється протилежним фактором – сезонністю споживання:

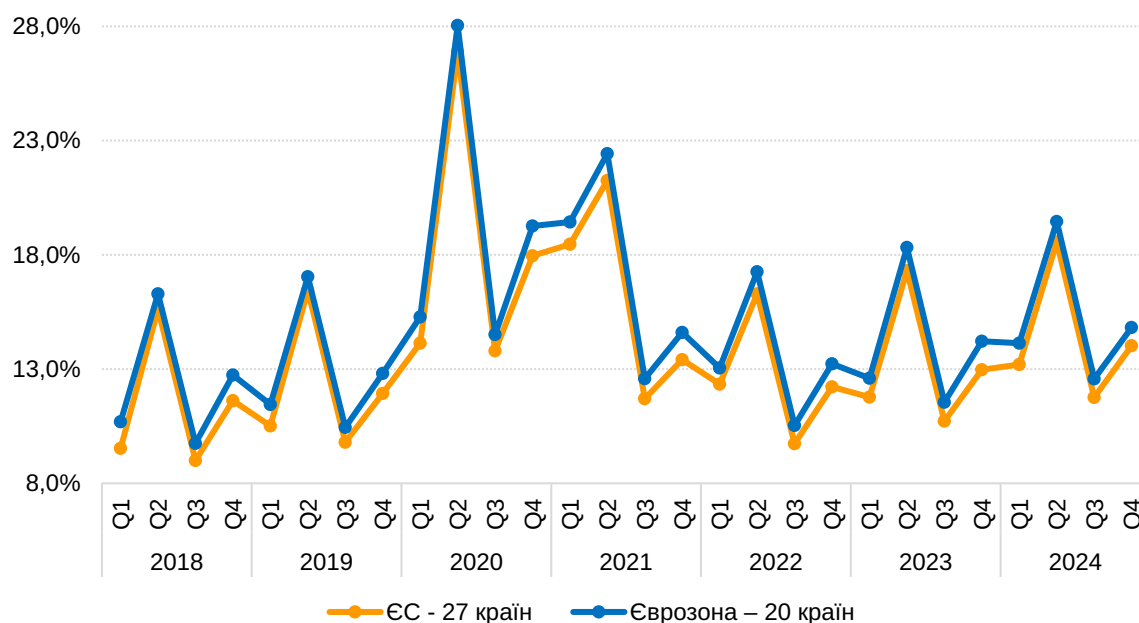

Рис. 1. Фактична частка заощаджень домогосподарств в країнах ЄС та Єврозони поквартально у 2018–2024 роках

Джерело: сформовано на основі [3]

у першому кварталі через святкові витрати у грудні у січні-березні буде низький рівень заощаджень, погашення борги та кредитні ліміти, меншу активність у споживання після святкового періоду; на третій квартал припадає пік на відпустки, подорожі, підготовку дітей до навчального року.

На рис. 2 з сезонно скоригованими показниками чітко бачимо різке зростання рівня заощаджень домогосподарств у 1-2 кварталах 2020 року порівняно з 2019 роком – в середньому поквартально на 6.1% (особливо у 2-му кварталі 2020 до попереднього кварталу – на 8.1%). Звичайно ж причиною зростання частки заощаджень у 2020–2021 роках стала пандемія COVID-19. Хоча б здавалось, що форс-мажорний фактор («чорний лебідь») мав би знизити даний показник – через різке зниження економічної активності, скорочення робочих місць, вимушені неоплачувані відпустки. Але ефект виявився протилежним – основними причинами стали обмеження споживання (через локдауни, закриття ресторанів, подорожей тощо) при збереженні доходів – особливо завдяки масштабним заходам державної підтримки (наприклад, виплати по безробіттю, схеми часткової зайнятості). Це призвело до вимушеного зростання заощаджень. Водночас, зниження показника до кінця 2022 року співпадає зі зниженням тем-

пів поширення пандемії та адаптації ринку до нових реалій ведення справ [2].

Зростання рівня заощаджень також відображають підвищену невизначеність щодо майбутнього, що спонукає домогосподарства відкладати витрати. Саме цим же фактором пояснюється зростання частки заощаджень з другого кварталу 2022 року до другого кварталу 2024 року – реакція домогосподарств Європи на:

- помітне уповільненням споживчих витрат через інфляційний тиск
- енергетичну кризу
- загальну економічну невизначеність і збереження обережної поведінки населення після пандемії
- початок повномасштабного етапу російсько-українського війни – зросла невпевненість домогосподарств щодо власного майбутнього і, відповідно, сумнівів щодо власної безпеки, зокрема і фінансової.

Це спонукає домогосподарства збільшувати накопичення коштів зі збереженням їх у найбільш ліквідній формі. Водночас, зростання здійснюється набагато нижчими темпами – в середньому на 0.3% кожного кварталу – це пояснюється меншою «форс-мажорністю» даних факторів: частково через їхню передбачливість (інфляція, зниження економічної активності) та опосередкований

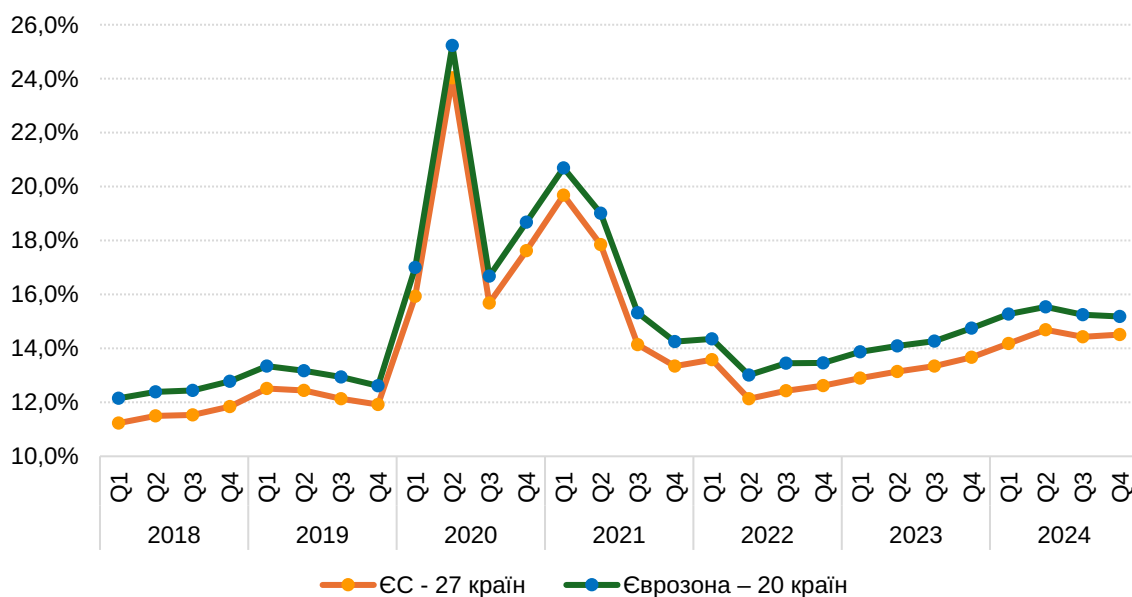

Рис. 2. Сезонно скоригована частка заощаджень домогосподарств в країнах ЄС та Єврозони поквартально у 2018–2024 роках

Джерело: сформовано на основі [3]

вплив на домогосподарства Європи (російсько-українська війна).

Станом на 4 квартал 2024 року середня частка заощаджень в країнах ЄС 14.5%, Єврозони – 15.2%. Найвищий показник переважно в країнах з розвинутою економікою і соціальною політикою: Німеччина (20.2%), Австрія (18.9%), Швеція (18.3%), Франція (18.0%), Чехія (18.0%), Угорщина (17.3%) [3].

Обернена тенденція спостерігається щодо частки інвестицій в доходах домогосподарств (рис. 3).

Якщо порівняти динаміку часток заощаджень і інвестицій помітною стає тенденція до оберненої поведінки між цими показниками. У другому кварталі 2020 рівень інвестицій сягнув рекордно низького рівня (ЄС – 7.7%, Єврозона – 7.8%) – причиною є той самий фактор, що й різкого збільшення рівня заощаджень – пандемія COVID-19 та її подальші економічні наслідки: зниження економічної активності, сумніви щодо можливостей ринків росту, необхідність тримати власні кошти у максимально ліквідній формі при такому стану невизначеності.

Також аналогічно до зменшення частки заощаджень в період 3 квартал 2020 – 2 квартал 2022 року, частка інвестицій поступово зростала в середньому на 0.3% кожного кварталу – через поступове відновлення активності ринків та зростання довіри економічних суб'єктів до економічної кон'юнктури. І обер-

нено до зростання рівня заощаджень після 2 кварталу 2022 року – рівень інвестицій почав знижуватись (мотиви аналогічні до 2020 року, тільки у менш різкій формі), в середньому на 0.1% кожного кварталу.

Станом на 4 квартал 2024 року середня частка заощаджень в країнах ЄС 8.8%, Єврозони – 9.1%. Найвищим показник є у наступних країнах: Італія (11.2%), Чехія (10.7%), Данія (10.7%), Ірландія (9.9%), Німеччина (9.3%) [3].

Чітка тенденція до оберненого відношення показників: «зростання/спад частки заощаджень – спад/зростання частки інвестицій» дозволяє отримувати загальну оцінку поведінки домогосподарств щодо сумнівів/довіри домогосподарств до інвестування (відповідно, частково відчуження власних коштів через їх перехід у менш ліквідні форми, ніж при перебуванні у заощадженнях) на основі індексу обережності домогосподарств (ІОД або HCI – Household Caution Index), який розраховується як відношення частки заощаджень до суми часток заощаджень та інвестицій – відповідно, його значення будуть знаходитись на шкалі від 0 до 1 (або від 0% до 100%). Отримані значення можна інтерпретувати по аналогії з неформальним біржовим індексом страху та жадібності: в діапазоні 0-0.39 (0-39%) – висока готовність до ризику (бажання інвестувати), 0.4-0.59 (40-59%) – збалансована поведінка (інвестують тільки в

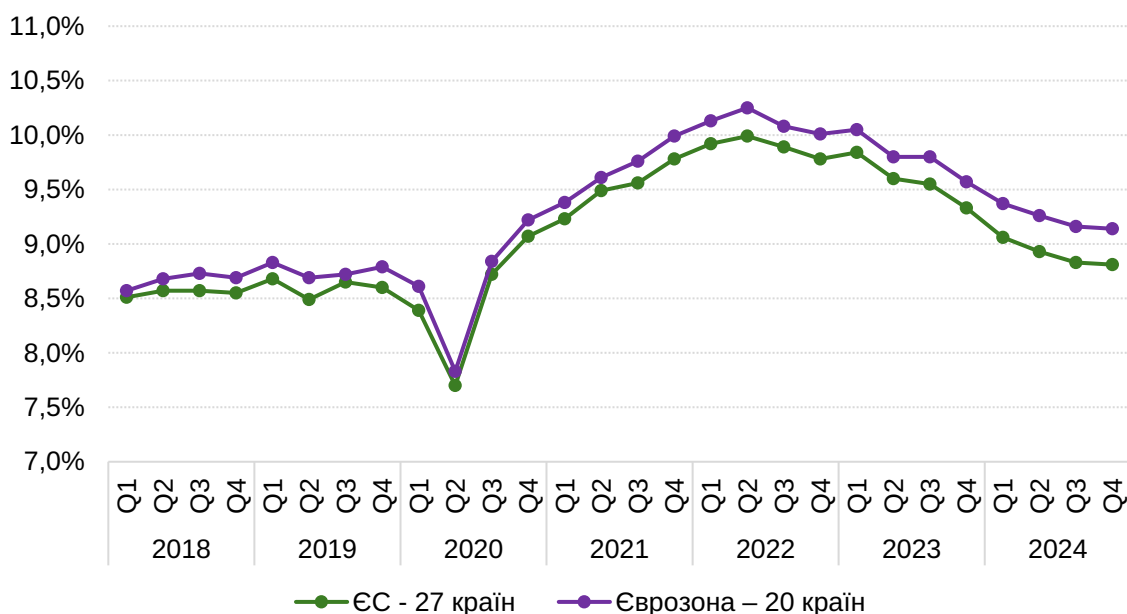

Рис. 3. Сезонно скоригована частка інвестицій домогосподарств в країнах ЄС та Єврозони поквартально у 2018-2024 роках

Джерело: сформовано на основі [3]

фінансові інструменти з високою надійністю), 0.6-1 (60-100%) – висока обережність, схильність до збереження ліквідності коштів.

Таким чином у 4 кварталі 2024 року показник ІОД становив: в країнах ЄС і Єврозони – 0.62 (62.2%), що говорить про відносно високу обережність домогосподарств щодо інвестування і, при дотриманні тенденцій попередніх періодів частка заощаджень зростатиме, відповідно, і цей показник також. Серед країн – найвищий показник з великим відривом від інших у Швеції (0.8), що говорить про особливо високу обережність та недовіру домогосподарств до ринку. Найнижчий же показник у Данії – 0.47 і це говорить про збалансовану поведінку, відповідно у країнах ЄС та Єврозони немає країни станом на кінець 2024 року, в якій би були наявні настрої домогосподарств до активного інвестування.

Загалом, при дотриманні тенденцій описаного періоду (особливо 2022–2024 рр.) і враховуючи збереження дії тих самих факторів з 2022 року, частка заощаджень зростатиме і наприкінці 2025 року сягне 15% у країнах ЄС та 15.2% у країнах Єврозони. Водночас, відповідно до виявленого співвідношення, частка інвестицій домогосподарств знижуватиметься і у 4 кварталі 2025 року становитиме 8.4% у країнах ЄС та 8.8% у країнах Єврозони. Швидше за все, ефект невизначеності та сумнівів буде ще сильнішим через політику

США щодо тарифів у міжнародній торгівлі та економічні наслідки таких дій для світової економіки.

Щодо структури заощаджень та інвестицій домогосподарств з 2018 року – на основі даних ЄЦБ та Європейської федерації фондового ринку (EFAMA) можна простежити загальні тенденції у розподілі фінансових активів у період 2018–2022 рр.

Упродовж 2018–2022 років структура фінансових активів домогосподарств країн ЄС зазнала помітних змін, обумовлених пандемією COVID-19, геополітичними ризиками та макроекономічною нестабільністю. Основною тенденцією стало зростання частки високоліквідних активів – передусім банківських депозитів – та скорочення вкладень у довгострокові інвестиційні інструменти. На кінець 2022 року депозити становили понад 41% загального обсягу фінансових активів домогосподарств, що є найвищим показником за останнє десятиліття. Їх зростання стало наслідком обмежених можливостей для споживання під час локдаунів, а також зростання обережності населення в умовах невизначеності [1].

Натомість частка пенсійних накопичень зменшилася до 23,6%, а страхових продуктів життя – до 17,4%, що пояснюється як ринковими втратами, так і зниженням довіри до довгострокових інструментів. Інвестиційні фонди мали помірну частку (близько 10,5%), яка

коливалась залежно від волатильності ринку. Попит на боргові цінні папери та акції залишався нестабільним – із незначним відновленням у 2022 році на тлі підвищення ставок. Між країнами ЄС спостерігаються значні відмінності у структурі активів. Так, у Данії, Швеції, Нідерландах і Норвегії домогосподарства мають високий рівень пенсійних накопичень і низьку частку депозитів. Натомість у країнах Центрально-Східної Європи (Болгарія, Румунія, Польща) переважають депозити – часто понад 70% портфеля – що пов'язано з нижчим рівнем доходу, слабкою фінансовою грамотністю та відсутністю стимулів до інвестування [1].

Таким чином, структура заощаджень у ЄС відображає домінування обережної фінансової поведінки, посиленої кризовими чинниками, з чітким розривом між країнами з розвиненими ринковими інститутами та тими, що перебувають у фазі трансформації.

Також варто коротко розглянути історичні умови України, порівняно з країнами Європи: в умовах невизначеності населення зосередилося на збереженні ліквідності, скорочуючи споживання та віддаючи перевагу накопиченню. Внаслідок цього заощадження втрачали інвестиційний потенціал: замість перетікання в економіку через банківський сектор чи ринки капіталу, вони часто залишалися у формі готівки або поточних рахунків. Така поведінка є типовою в умовах кризової недовіри – з одного боку, відсутність впевненості в майбутньому, з іншого – слабкість фінансових інститутів щодо перетворення заощаджень на інвестиційні ресурси. Особливо в умовах повномасштабної російсько-української війни як заощадження, так і інвестиції особливо швидко втрачають свою вартість у реальному вираженні, що потребує постійного забезпечення домогосподарствами компенсації цієї вартості через забезпечення прибутковості власного капіталу – як мінімум на рівень інфляції [6].

Висновки. Проведене дослідження динаміки та структури заощаджень і інвестицій домогосподарств у країнах ЄС та Єврозони за період 2018–2024 років дозволило зробити низку ключових висновків.

По-перше, було виявлено та підтверджено чітку обернену залежність між часткою заощаджень та часткою інвестицій у доходах населення. Ця залежність особливо загострюється в періоди макроекономічної невизначеності. Кризові явища, такі як пандемія COVID-19 та повномасштабний етап російсько-української війни, виступили каталізаторами суттєвих змін у фінансовій поведінці домогосподарств. У відповідь на зростання невизначеності домогосподарства схильні до так званої «втечі у ліквідність», що проявляється у різкому збільшенні норми заощаджень та одночасному скороченні інвестиційної активності. Якщо під час пандемії зростання заощаджень було значною мірою «вимушеним» через карантинні обмеження споживання, то період 2022–2024 років характеризується превалюванням «обачливих» заощаджень, зумовлених інфляційним тиском, енергетичною кризою та геополітичними ризиками.

По-друге, для кількісної оцінки настроїв домогосподарств у статті було запропоновано та розраховано Індекс обережності домогосподарств (ІОД), що базується на співвідношенні часток заощаджень та інвестицій. Станом на кінець 2024 року його значення для ЄС та Єврозони (0.62) свідчить про домінування високого рівня обережності та схильності до збереження коштів, а не їх інвестування. Аналіз структурних змін у фінансових активах підтверджує цей висновок: спостерігається стійка тенденція до збільшення частки банківських депозитів та скорочення вкладень у довгострокові інструменти, такі як пенсійні фонди та страхові продукти. При цьому зберігається значна дивергенція між країнами-членами ЄС, що відображає відмінності у рівнях розвитку фінансових ринків та довіри до них.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Brussels: European Fund and Asset Management Association (EFAMA) (2024). Household participation in capital markets. Available at: https://www.efama.org/sites/default/files/files/Household%20participation%20in%20capital%20markets_final.pdf (accessed May 28, 2025)
2. Eurostat (2024). Households – statistics on income, saving and investment. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Households_statistics_on_income,_saving_and_investment (accessed May 28, 2025)
3. Eurostat Database (2024). Key indicators, quarterly – nasq_10_ki. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nasq_10_ki__custom_16927410/default/table?lang=en (accessed May 28, 2025)

4. Eurostat (2024). Thematic glossaries. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Thematic_glossaries (accessed May 28, 2025)
5. Колобердянюк, І., & Золотова, Х. Заощадження домогосподарств як чинник стійкості економіки держави. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2024. (№ 3(27), С. 211–217. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-3\(27\)-211-217](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-3(27)-211-217) (дата звернення 30.05.2025)
6. Маршук, Л., & Поліщук, К. Особливості заощаджувальної поведінки домогосподарств України в умовах пандемії. Економіка та суспільство. 2024. № 25. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-87> (дата звернення 30.05.2025)

REFERENCES:

1. Brussels: European Fund and Asset Management Association (EFAMA) (2024). Household participation in capital markets. Available at: https://www.efama.org/sites/default/files/files/Household%20participation%20in%20capital%20markets_final.pdf (accessed May 28, 2025)
2. Eurostat (2024). Households – statistics on income, saving and investment. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Households_statistics_on_income,_saving_and_investment (accessed May 28, 2025)
3. Eurostat Database (2024). Key indicators, quarterly – nasq_10_ki. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nasq_10_ki__custom_16927410/default/table?lang=en (accessed May 28, 2025)
4. Eurostat (2024). Thematic glossaries. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Thematic_glossaries (accessed May 28, 2025)
5. Koloberdyanko, I., & Zolotova, K. (2022). Zaoshchadzhenia domohospodarstv yak chynnyk stiikosti ekonomiky derzhavy [Household savings as a factor of state economic resilience]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and Prospects of Economics and Management*, vol. 3(27), pp. 211–217. Available at: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-3\(27\)-211-217](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-3(27)-211-217) (accessed May 30, 2025)
6. Marshuk, L., & Polishchuk, K. (2021). Osoblyvosti zaoshchadzhuval'noi povedinky domohospodarstv Ukrainy v umovakh pandemii [Peculiarities of household saving behavior in Ukraine under pandemic conditions]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and Society*, vol. 25. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-87> (accessed May 30, 2025)